

Nederlandse tekst (artikel 63 van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

Nr. 59.567 van 8 mei 1996

A. 61. 355/VI-12.138.

In zake : **ANDRE** Pierre
die woonplaats heeft gekozen bij
Mr. Vincent COLSON, advocaat,
boulevard Renier 27
4900 Spa,

tegen :

**de bestendige deputatie van de
provincieraad van Luik.**

DE RAAD VAN STATE, VIe KAMER,

Gezien het op 9 februari 1995 ingediende verzoekschrift, waarbij Pierre ANDRE de nietigverklaring vordert van het besluit van 1 december 1994 van de bestendige deputatie van de provincieraad van Luik tot nietigverklaring van de besluiten van 27 augustus 1994 van de gemeenteraad van Trois-Ponts alsmede van de besluiten van 30 september 1994, 21 oktober 1994, 8 november 1994 en 11 oktober 1994 van dezelfde gemeenteraad;

Gelet op arrest nr. 50.976 van 23 december 1994 waarbij de tenuitvoerlegging van de bestreden handeling wordt geschorst;

Gelet op de beschikking van 20 februari 1995 waarbij de termijnen voor de proceshandelingen worden ingekort;

Gezien de regelmatig uitgewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag van de heer NEURAY, auditeur bij de Raad van State;

Gelet op de beschikking van 13 december 1995 waarbij de neerlegging van het dossier en het verslag ter griffie wordt gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan de partijen en gezien de laatste memories;

Gelet op de beschikking van 21 februari 1996, waarvan aan de partijen kennis is gegeven en waarbij wordt bepaald dat de zaak voorkomt op de terechtzitting van 20 maart 1996, de datum waarop zij is uitgesteld tot de terechtzitting van 24 april 1996;

Gehoord het verslag van de heer LEROY, staatsraad;

Gehoord de opmerkingen van Mr. V. COLSON, advocaat, die voor verzoeker verschijnt, en van Mevr. A. ALLARD, attaché, die voor de verwerende partij verschijnt;

Gehoord het eensluidend advies van de heer NEURAY, auditeur;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de volgende feiten dienstig zijn voor het onderzoek van het beroep :

De gemeenteraad van Trois-Ponts heeft bij de besluiten van 25 mei, 9, 14, en 16 september 1993, besloten om zijn onderwijs te herstructureren door een nieuwe lagere school op te richten te Wanne. Er bestond destijds reeds een vestiging die er was erkend als een afdeling van de school van Basse-Bodeux, beperkt tot het kleuteronderwijs. De gemeentelijke beslissing heeft betrekking op de oprichting van één enkele klas die wordt ondergebracht in de zaal van de vroegere gemeenteraad van Wanne. Nadat door de kantonnale inspectie verscheidene ongunstige adviezen waren uitgebracht, zijn alle besluiten met betrekking tot die hervorming ofwel vernietigd door de bestendige deputatie van de provincieraad van Luik, ofwel ingetrokken door de gemeenteraad. De adviezen leggen vooral de nadruk op de kosten voor de uitrusting en de vernieuwing van de lokalen die vereist zijn opdat zij zouden beantwoorden aan de normen inzake veiligheid en hygiëne. In het verslag van kantonnaal inspectrice DELHEUSY-STAS d.d. 7 oktober 1993 wordt onder meer het volgende vermeld :

" De vestiging van Wanne is gedurende enkele jaren beschouwd als een afdeling van de school van Basse-Bodeux en daardoor waren de installaties voorlopig. Dit is thans niet meer het geval aangezien we hier te maken hebben met de oprichting van een nieuwe school waarvoor de gemeente van Trois-Ponts subsidies aanvraagt".

Op 5 juli 1994 besluit het college van burgemeester en schepenen ook een vierde leerjaar lager onderwijs in te richten in zijn school te Wanne. Dat besluit wordt op 1 september 1994 vernietigd door de bestendige deputatie.

De gemeenteraad vaardigt verscheidene besluiten uit op 27 augustus 1994, waaronder opnieuw

datzelfde besluit en dat om met eigen middelen een voltijdse betrekking op te richten van lagere-schoolonderwijzeres en drie deeltijdse betrekkingen van bijzonder leermeester katholieke godsdienst, zedenleer en gymnastiek (telkens twee lestijden per week)). Dezelfde dag wordt de betrekking van voltijds onderwijzeres toegewezen aan Mevr. LEJEUNE en valt die van bijzonder leermeester in de lichamelijke opvoeding, in tijdelijk verband, Mevr. FRANKEN ten deel.

De kantonnale inspectie brengt ongunstige adviezen uit op de grond dat niets is gedaan opdat de kinderen in zulke omstandigheden les krijgen dat wordt voldaan aan de minimumvereisten om subsidies te kunnen ontvangen.

Op 19 augustus 1994 verklaart de hoofdinspecteur het volgende :

- " 1. te Wanne betreft het een klas die om hygiënische en gezondheidsredenen niet door de Franse Gemeenschap wordt gesubsidieerd (artikel 24 van de wet van 29/05/59) die in 93-94 kinderen van het eerste, tweede en derde leerjaar samenbracht.
2. Zoals de kantonnale inspectie zeer terecht in haar advies erop wijst, ligt het in de bedoeling enkele leerlingen van het vierde leerjaar de kans te bieden voort school te lopen in Wanne (het gaat er dus geenszins om een vierde klas op te richten),
3. voor zover het de inspectie thans bekend is, zijn de materiële omstandigheden inzake de opvang van de kinderen thans niet gewijzigd (hoewel plannen daaromtrent bestaan),
4. indien die materiële omstandigheden niet grondig worden gewijzigd, kan een toename van het aantal kinderen de situatie alleen maar bedenkelijker maken.
- (...)"

Intussen lijkt op 24 juni 1994 een bouwvergunning te zijn afgegeven met betrekking tot verbouwingen en heeft de brandweercommandant van

Vielsalm verslag uitgebracht over de veiligheid van de school in kwestie, nadat hij op 9 juli 1994 de plaats had bezocht. Hij heeft gevraagd dat branddetectors worden geïnstalleerd, de stookplaats wordt afgeschermd, een branddeur wordt geplaatst alsmede dat veiligheidsverlichting en een brandblusapparaat worden aangebracht. De commandant heeft tevens gevraagd dat het meubilair zo wordt opgesteld dat de klas snel kan worden ontruimd.

Het bestek houdende de verbouwwerken wordt op 1 september 1994 door de bestendige deputatie aanvaard. Als gevolg daarvan schrijft de gemeente op 17 november 1994 onder meer het volgende aan de bestendige deputatie :

" Het komt het schepencollege dus logisch voor dat de klassen in dat gehucht worden gehandhaafd, terwijl het dossier betreffende de verbouwing van de lokalen vordert overeenkomstig de door het Ministerie van Onderwijs vastgestelde normen. De werken zouden tegen 01/09/95 klaar kunnen zijn.

De plaatselijke overheid heeft er dus voor gezorgd dat het in dit kleine dorp verstrekte onderwijs niet werd onderbroken. De openstelling van een vierde leerjaar lager onderwijs berust op dezelfde motieven.

Aangezien het bevoegde ministerie geen subsidies in uitzicht stelde, behoorde de gemeenteraad met eigen middelen op te treden; de gemeentelijke financiën laten dit toe".

Op 30 september 1994 besluit de gemeenteraad Mevr. BOVY, die werd voorgedragen door de kerkelijke overheid, te aanvaarden als bijzonder leermeester katholieke godsdienst en stelt hij Mevr. ORBAN als lagere schoolonderwijzeres aan te Basse-Bodeux voor het schooljaar 1994-1995 naar rata van tien lestijden en voormelde Mevr. FRANKEN naar rata van twee lestijden. Op 11 oktober 1994 stelt het college van burgemeester en schepenen de individuele wedde vast van Mevr. LEJEUNE. Op 21 oktober 1994 stelt de gemeenteraad de tabel op

inzake de algemene organisatie van zijn onderwijsnet. Op 8 november 1994 wijst het college van burgemeester en schepenen de betrekking van bijzonder leermeester zedenleer in tijdelijk verband toe aan de heer BORDIGNON, welke beslissing op 12 november wordt bekrachtigd door de gemeenteraad. Eveneens op 8 november stelt hetzelfde college de individuele wedde vast van de heer BORDIGNON.

Op 22 november 1994 deelt de directeur-generaal van de algemene directie van het voorschools en lager onderwijs van het Ministerie van Onderwijs het gemeentebestuur mee dat de klas van Wanne voor het schooljaar 1994-1995 blijft beschouwd worden als een afdeling van de kleuterschool van de afdeling van Basse-Bodeux en "op termijn niet kan leiden tot de opening van een nieuwe vestiging".

Het bestreden besluit wordt op 1 december 1994 uitgevaardigd door de bestendige deputatie die op 10 november 1994 de toegemeten termijn om uitspraak te doen over de gemeenteraadsbesluiten van 27 augustus 1994, die zij heeft ontvangen op 23 september 1994 en 5 oktober 1994, heeft verlengd tot 7 en 19 december 1994; dit besluit wordt als volgt gemotiveerd :

" Gelet op de besluiten van 27 augustus 1994, respectievelijk ontvangen op de eerstvolgende 23 september en 05 oktober, waarbij de gemeenteraad van Trois-Ponts heeft besloten :

- 1) voor het schooljaar 1994-1995 te Wanne :
 - a) een klas voor drie leerjaren lager onderwijs open te stellen met eigen middelen;
 - b) een vierde leerjaar lager onderwijs open te stellen;
- 2) a) er de volgende betrekkingen in te stellen :
 - een voltijdse betrekking van lagere-schoolonderwijzer voor de eerste 4 jaren;

- een betrekking van bijzonder leermeester katholieke godsdienst (2 lestijden/week)
- een betrekking van bijzonder leermeester zedenleer (2 lestijden/week)
- een betrekking van bijzonder leermeester lichamelijke opvoeding (2 lestijden/week);

b) de aan die betrekkingen verbonden bezoldigingen ten laste te nemen zolang de lagere school van Wanne niet gesubsidieerd wordt;

3) met ingang van 1 september 1994 als gevolg van de openstelling van een enkele lagere-schoolklas te Wanne tijdelijk aan te stellen :

a) Mej. LEJEUNE Claudine als lagere school-onderwijzeres met een volledig lesrooster;

b) Mevr. FRANKEN Danielle als bijzonder leermeesteres lichamelijke opvoeding voor 2 lestijden/-week.

Gelet op zijn besluit van 1 september 1994 tot nietigverklaring wegens onwettigheid van het besluit van 5 juli 1994, ingekomen op de 29e van dezelfde maand, waarbij het schepencollege van Trois-Ponts besluit in de gemeenteschool van Wanne een 4e leerjaar lager onderwijs open te stellen, onder voorbehoud van de instemming van de commandant van de brandweer en van de burgemeester;

Gelet op de adviezen van de schoolinspectie van 17 en 19 augustus 1994, bevestigd door die van 27 september en 3 oktober 1994, waaruit blijkt dat er geen reden is om te veronderstellen dat verbeteringen zullen worden aangebracht aan de schoollokalen om subsidiëring door de Franse Gemeenschap mogelijk te maken wegens het feit dat zij thans niet voldoen aan de voorwaarden inzake hygiëne en bewoonbaarheid gesteld in artikel 24, § 2, 6°, van het Schoolpact van 29 mei 1959;

Overwegende in dat opzicht dat de schoolinspectie van mening is dat de openstelling van een vierde leerjaar in die omstandigheden de situatie alleen maar bedenkelijker kan maken;

Overwegende dat het schepencollege zelf in zijn verslag van 17 november 1994 verklaart dat de werken eventueel tegen 1 september 1995 klaar kunnen zijn;

Dat daaruit bijgevolg blijkt dat de veiligheid en het meest voor de hand liggende comfort van de kinderen en de leerkrachten gedurende een minimum

periode van 7 maanden in het gedrang kunnen worden gebracht;

Aangezien de bovengenoemde beslissingen, die onwettig zijn, vernietigd moeten worden;

Gelet bovendien op de besluiten :

- . van 30 september 1994, ontvangen op de eerstvolgende 27ste oktober, waarbij de gemeenteraad :
 - a) Mevr. Gilberte BOVY met ingang van 1 september 1994 heeft aangenomen als bijzondere leermeesteres katholieke godsdienst voor 2 lestijden/week in de school van Wanne
 - b) Mevr. Isabelle ORBAN in tijdelijk verband heeft aangesteld als lagere-schoolonderwijzeres naar rata van 10 lestijden, van 1 oktober 1994 tot 30 juni 1995 in de gemeenteschool van Basse-Bodeux, met toepassing van het lestijdenpakket,
 - c) voormelde Mevr. Danielle FRANKEN, in tijdelijk verband heeft aangesteld als bijzondere leermeesteres lichamelijke opvoeding naar rata van 6 lestijden (4 te Trois-Ponts en 2 te Basse-Bodeux (Wanne), van 1 oktober 1994 tot 30 juni 1995;
- . van 21 oktober 1994, ontvangen op de 27e van dezelfde maand, waarbij de gemeenteraad de organisatie van het gemeentelijk onderwijs heeft vastgesteld voor het schooljaar 1994-1995, op basis van het lestijdenpakket;
- . van 08 november 1994, zoals het is bekrachtigd door de gemeenteraad in zijn vergadering van de 12e van dezelfde maand, waarbij het schepencollege de heer Michel BORDIGNON heeft aangesteld als bijzondere leermeester zedenleer in tijdelijk verband voor 2 lestijden/week in de gemeenteschool van Wanne;
- . van 11 oktober 1994, ontvangen op de eerstvolgende 9e november, waarbij het schepencollege de individuele wedde vaststelt van bovengenoemde juffrouw LEJEUNE;
- . van 08 november 1994, ontvangen op de 24e van dezelfde maand, waarbij het schepencollege de individuele wedde vaststelt van de voormelde heer Michel BORDIGNON;

Overwegende dat die besluiten verband houden met de beslissingen betreffende de openstelling met eigen middelen te Wanne, van een lagere-schoolklas waar drie leerjaren samen les hebben en van een vierde leerjaar lager onderwijs, waarvan zij niet los kunnen worden gezien;

Dat zij in dat opzicht eveneens moeten worden nietigverklaard;

Gelet op artikel 13 van het decreet van de Waalse Gewestraad van 20 juli 1989 houdende organisatie van het toezicht op de gemeenten van het Waalse Gewest".

Op 10 december 1994 stelt de gemeenteraad Mevr. ORBAN wederom aan in de school van Basse-Bodeux en voor het schooljaar 1994-1995 als lagere-schoolonderwijzeres naar rata van tien lestijden en Mevr. FRANKEN als bijzondere leermeesteres lichamelijke opvoeding naar rata van zes lestijden, omdat de school van Basse-Bodeux onafhankelijk is ten opzichte van die van Wanne en de voorgaande besluiten met hetzelfde onderwerp bij vergissing waren vernietigd door de toezichthoudende overheid. Die stelling is door de bestendige deputatie aanvaard op 17 februari 1995;

Overwegende dat de verwerende partij in haar laatste memorie de ontvankelijkheid van het beroep betwist omdat de tenuitvoerlegging van de bestreden handeling bij arrest nr. 50.976 van 23 december 1994 van de Raad van State is geschorst, zodat de klas van Wanne gedurende het schooljaar 1994-1995 open is gebleven; dat zij voorts zegt dat de gemeenteraad van Trois-Ponts bij de besluiten van 18 augustus 1995 en 28 oktober 1995 het gemeentelijk onderwijs heeft heringericht, waarbij te Wanne alleen nog kleuterklassen waren en dat die besluiten definitief zijn geworden;

Overwegende dat het bestreden besluit beslissingen vernietigt die pas rechtsgevolgen hadden voor het schooljaar 1994-1995; dat de tenuitvoerlegging van dat besluit bij het voormelde arrest van de Raad van State is geschorst; dat de gemeenteraadsbesluiten die met dat besluit werden vernietigd bijgevolg gedurende het gehele beschouwde schooljaar uitwerking hebben kunnen hebben; dat niet wordt aangevoerd dat die

besluiten nog uitwerking zouden hebben na de herinrichting van het gemeentelijk onderwijs bij het begin van het schooljaar in september 1995 en dat niet blijkt dat zij rechtsgevolgen hebben ten aanzien waarvan verzoeker belang heeft zich erop te beroepen als vader van een leerling die naar school gaat te Wanne; dat daaruit volgt dat verzoeker geen actueel belang meer heeft om de nietigverklaring van de bestreden handeling te vorderen; dat, gelet op de toedracht van de zaak, de kosten ten laste van de verwerende partij dienen te worden gebracht,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Het beroep wordt verworpen.

Artikel 2.

De kosten, bepaald op 4.000 frank, komen ten laste van de verwerende partij.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van de VIe kamer, op acht mei 1900 zesennegentig door :

de HH. ANDERSEN, kamervoorzitter,
 LEROY, staatsraad,
 HANSE, staatsraad,
Mevr. MALCORPS, griffier.

De Griffier,

De Voorzitter,

M.-Chr. MALCORPS.

R. ANDERSEN.

VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD
VAN STATE, GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.